

**Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződési szegmense piacról
az 1. piacelemzési körben hozott határozat rövid összefoglalása**

A határozat száma: DH-664-174/2005. (2005.09.12.)

I. A vizsgált piac megnevezése, a piac meghatározása

A piacmeghatározás során a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: **Tanács**) az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. 2003. február 11-én megjelent Ajánlása (a továbbiakban: **Ajánlás**) mellékletében 13. számmal jelölt, a címben szereplő piacot elemezte. A piacmeghatározás során a Tanács meghatározta a szolgáltatások pontos tartalmát, a piac megnevezését, és a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve.

A Tanács megállapította, hogy a vizsgált piacon a bejelentett szolgáltatás alapvető jellemzői az alábbiak:

- a) Az Eht 188. § 8. pontja kimondja, hogy „bérelt vonal: azon elektronikus hírközlő eszközök összessége, amelyek a hálózati végpontok között transzparens átviteli kapacitást biztosítanak, de nem tartalmazzák a felhasználó által vezérelhető kapcsoló funkciókat”. Ezzel a definícióval összhangban a Tanács minden olyan elektronikus hírközlő eszközt bérelt vonalnak tekint, mely két pont között transzparens átviteli kapacitást biztosít, és nem tartalmaz felhasználó által vezérelhető kapcsoló vagy útválasztó funkciót.
- b) Az előfizető telephelyén lévő hálózati végponttól a szolgáltató legközelebbi jelenléti pontjáig terjedő bérelt vonali szakaszt bérelt vonali végződési szegmensnek nevezzük.
- c) A 13. számú "Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződési szegmense" nagykereskedelmi piac azon piaci tranzakciók összességét tartalmazza, ahol a fentiekben részletezett bérelt vonali végződési szegmens szolgáltatás nagykereskedelmi értékesítésére került sor. A piachoz tartozás során a Tanács nem vizsgálja, hogy a nagykereskedelmi értékesítés során nyújtott bérelt vonali végződési szegmens szolgáltatást az igénylő szolgáltató tovább értékesíti-e, vagy egy elektronikus hírközlő hálózat elemeként építi be.

A Tanács megvizsgálta, hogy vannak-e olyan, a nemzeti sajátosságok által indokolt esetek, amelyek miatt az Ajánlásban meghatározott tárgyi piactól való eltérés válhat szükségessé. A Tanács nem tartotta indokoltnak az Ajánlástól való eltérést.

A Tanács a bérelt vonali szolgáltatások kiskereskedelmi piacának azonosításakor, a **kiskereskedelmi** szinten lehetséges **keresleti helyettesítés** vizsgálata során a Tanács azt vizsgálta, hogy léteznek-e olyan, a fogyasztók által választott helyettesítő szolgáltatások, amelyek a nagykereskedelmi szinten éreztetik hatásukat. A Tanács az alábbi szolgáltatások helyettesítési hatását vizsgálta:

- az eltérő sáv szélességű bérelt vonalak azonos kiskereskedelmi piachoz tartoznak-e;
- az analóg és a digitális bérelt vonali szolgáltatások azonos kiskereskedelmi piacot alkotnak-e;
- a bérelt vonali szolgáltatások és az egyéb, alábbiakban felsorolt adatátviteli szolgáltatások azonos kiskereskedelmi piachoz tartoznak-e:
 - o VPN (Virtual Private Network), virtuális magánhálózat;
 - o IP-VPN (IP Virtual Private Network), virtuális magánhálózat IP (Internet Protocol) alapon;

- o ATM alapú átviteli szolgáltatás (Asynchronous Transfer Mode), aszinkron átviteli mód alapú átviteli szolgáltatás;
- o Frame Relay (kerettovábbító) alapú átviteli szolgáltatás;
- o Ethernet alapú átviteli szolgáltatás;

A Tanács a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások piacának azonosításakor, a **kiskereskedelmi** szinten lehetséges **kínálati helyettesítés** vizsgálata során elsősorban azt vizsgálta, hogy más szolgáltatók az adott bérelt vonali szolgáltatás árának kis mértékű, de jelentős és tartós emelésére a szolgáltatás nyújtásának megkezdésével válasznának-e (hipotetikus monopolista teszt). A Tanács a következő szolgáltató típust vizsgálta:

- új, alacsony sáv szélességű (2 Mbit/s és az alatti sáv szélességű, jellemzően rézérpáras) bérelt vonali szolgáltató lehetséges piacra lépése,
- analóg és digitális béreltvonali szolgáltató lehetséges piacra lépésének vizsgálata.

A **nagykereskedelmi** szinten lehetséges **keresleti és kínálati helyettesítés** vizsgálata során a Tanács nem talált olyan helyettesítési lehetőségeket, amelyek a vizsgálat nagykereskedelmi piac keresleti vagy kínálati oldalról való szélesítését indokolnák, azaz a bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmens szolgáltatásainak piacába – a piac elnevezésében szereplő szolgáltatás mellett, megfelelő helyettesítő szolgáltatás híján – más szolgáltatás nem tartozik. Ezért a Tanács megállapította, hogy a szolgáltatási piac a Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense nagykereskedelmi piac.

A Tanács a piac **földrajzi kiterjedését** a homogén versenyfeltételek megléte alapján határozta meg. A vizsgálat eredménye alapján a Tanács megállapította, hogy a vizsgált piac jellemzői alapján országos piac, a **bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmens piaca Magyarországon teljes területe**.

A szolgáltatási és földrajzi piacok vizsgálata után a Tanács egy piacot határozott meg, a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense a Magyar Köztársaság területén” nagykereskedelmi piacot.

II. Érintett piac vizsgálata

Az Ajánlás Mellékletében felsorolt piacok ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

A Tanács megállapította, hogy a bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piacon a piacra lépési korlátok közül alapvetően a strukturális korlátok befolyásolják hátrányosan a később piacra lépő cégek piaci lehetőségeit. Különösen így van ez az alacsony (2 Mbit/s-nál nem nagyobb) sáv szélességű bérelt vonalas infrastruktúra kiépítésénél, amely tipikusan a rézérpáras hálózat duplikálását jelentené, annak jelentős beruházási igényével.

A kiskereskedelmi piac hatékony versenyhez való közeledését vizsgálva a Tanács megállapította, hogy a piacon nem érvényesül olyan hatás, amelynek eredményeként a piac a hatékony verseny állapotához közeledne.

A versenyjogi eszközök alkalmazásának elégségességét vizsgálva a Tanács megállapította, hogy a versenyjog általános szabályai mellett szükség van az ex ante szabályozásra is, melynek oka lehet, hogy az esetleg felmerülő túlzó árazás alkalmazásának ex post igazolása nehézségekbe ütközik, illetve hogy a JPE szolgáltató által nyújtott szolgáltatás műszaki vagy gazdasági tartalmának elégtelensége szintén igen nehéz, mivel a szolgáltatás részletes

műszaki, gazdasági tartalmának meghatározására, azok betartatására kevésbé alkalmasak a versenyjogi eljárások.

Fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a vizsgált piac tekintetében az Európai Bizottság által használt ex-ante szabályozást megalapozó 3 kritérium mindegyike teljesül, ezért a Tanács megállapította, hogy **az azonosított piac érintett piacnak tekintendő szabályozási szempontból**, ezért szükséges az érintett piacra vonatkozóan a piacelemzés elvégzése és szükség esetén JPE szolgáltató kijelölése.

III. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

A Bizottság Tájékoztatójában (Guidelines) az erőfölény megállapítására alkalmazott kritériumokat a Tanács egyenként megvizsgálta, és ezek közül a következő kritériumok vizsgálatát tekintette kiemelkedően jelentősnek a döntés meghozatala során:

- piaci részesedés,
- a potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai,
- a vállalkozás mérete,
- ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett,
- könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz,
- méretgazdaságosság,
- választék-gazdaságosság,
- vertikális integráció,
- a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje.

A Tanács a piaci részesedés vizsgálata alapján megállapította hogy a piac legnagyobb szolgáltatója – a **Matáv Rt.** – olyan mértékű piaci részesedéssel rendelkezik, amely nagy valószínűséggel gazdasági **erőfölényes helyzetet biztosít számára.**

A piaci részesedés és a többi kritérium együttes vizsgálata alapján a Tanács piacelemzés eredményeként megállapította, hogy a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi trónk szegmense a Magyar Köztársaság területén” elnevezésű érintett nagykereskedelmi piacon a **Matáv Rt. jelentős piaci erővel rendelkezik.**

IV. Kötelezettségek kirovása

A Tanács megvizsgálta az érintett piacon érvényesülő jelentős piaci erő hatásait, azonosította a versenyproblémát, értékelte a rendelkezésre álló szabályozói eszközöket és kiválasztotta a feltárt versenyproblémának megfelelő (tehát indokolt) és azok súlyának megfelelő (tehát arányos) kötelezettséget.

A vizsgálat eredményeként a Tanács **az érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, mint kötelezett szolgáltatóra vonatkozóan** a Tanács a következő kötelezettségeket határozta meg:

- „**átláthatóság**” kötelezettséget, a DH-664-174/2005. számú határozat rendelkező részének I. számú melléklete szerinti tartalommal;
- „**egyenlő elbánás**” kötelezettséget, a DH-664-174/2005. számú határozat rendelkező részének II. számú melléklete szerinti tartalommal;
- „**számveteli szétválasztás**” kötelezettséget, a DH-664-174/2005. számú határozat rendelkező részének III. számú melléklete szerinti tartalommal;
- „**hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettséget**”, a DH-664-174/2005. számú határozat rendelkező részének IV. számú melléklete szerinti tartalommal;

– „**költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége**” kötelezettséget, a DH-664-174/2005. számú határozat rendelkező részének V. számú melléklete szerinti tartalommal.

V. A nemzeti konzultáció során beérkezett GVH és szolgáltatói észrevételek

1. A Gazdasági Versenyhivatal fontosabb észrevételei

A GVH a Tanácsnak küldött levelében a legtöbb helyen a 7-es piacra vonatkozóan tesz észrevételeket, amelyek részben a Tanács elfogadhatónak tart, és amelyek több helyen a 13-as számú érintett piacra vonatkozóan is relevánsak.

2. Szolgáltatók és társadalmi szervezetek fontosabb észrevételei

A határozat tervezetéhez a Matáv Rt., valamint a GTS-Datanet Kft. adtak észrevételeket. A főbb észrevételek a földrajzi piac meghatározására, a jelentős piaci erejű szolgáltató meghatározására, a kötelezettségek meghatározására, azon belül különösen a nagykereskedelmi ár meghatározására, és a csomagképzések témakörére vonatkoztak.

VI. Az Európai Bizottság észrevételei a notifikáció során

A Bejelentéssel indult eljárás lezárásaként az Európai Bizottság 2005. április 29-én kelt magyar nyelvű levelet küldött, amelyben nem tett észrevételt.

A Bizottság a határozatot notifikálta.

A Tanács 2005. szeptember 12-én jóváhagyta a DH-664-174/2005. számú, üzleti titokmentes határozatot.